

KROTKIEWSKI Zygmunt (1882-1967), prof. kontraktowy(?), doc. mgr inż.

Urodził się we wsi Kotuszów, pow. Opoczno. Wykształcenie średnie zdobył w szkole Górskiego w Warszawie i po maturze zapisał się w r. 1901 do Instytutu Technologicznego w Charkowie na wydział mechaniczny. W 1903 r. na skutek „zaburzeń studenckich” Instytut został czasowo zamknięty, wtedy podjął pracę w Hucie Krematorskaja na wydz. wielkich pieców. Po roku, za udział w ruchu rewolucyjnym na kilka miesięcy aresztowany, następnie wydany z Imperium. Wyjechał do Pragi, gdzie studiował na niemieckiej Politechnice, którą ukończył w r. 1909 z dyplomem inżyniera budowy maszyn. Jeszcze przed dyplomem podjął pracę w hucie Handke w Częstochowie, gdzie szybko awansował na majstra kotłowni i kier. działu cieplnego. Wkrótce, jako „nieprawomyślny”, aresztowany i zesłany w głąb Rosji został kier. działu maszynowego w kopalniach Rusko-Donieckiego Tow. Węglowego w Makiejewce. W 1911 objął stanowisko asystenta kier. wielkich pieców w hucie Nikopol-Mariupol. Kierował z powodzeniem przebudową wielkiego pieca nr 1, następnie samodzielnie zaprojektował i przebudował drugi wielki piec. Te budowy odnotowano w fachowej prasie rosyjskiej i zagranicznej. Na przełomie 1916/17 wybudował oddział stali tyglowej w fabryce w Kamieńsku, następnie został zastępcą gł. „budowcy” huty w Kuźniecku na Syberii. Początkowo kierował w Tomsku biurem technicznym budowy; z powodu wydarzeń rewolucyjnych realizacja budowy była niemożliwa, wtedy został dyr. huty Gurjewsk. W połowie 1921 r. powrócił do Polski, w Pabianicach jako współdziałowiec założył fabrykę maszyn. W 1925 r. został dyr. fabryki maszyn „Borek” pod Krakowem, a w 1931 szefem biura techn. w Wytwórni Amunicji na Forcie Bema w Warszawie. Z tego okresu pochodzi kilka jego patentów dot. motoryzacji i uzbrojenia (pistolet do ćwiczeń, podstawa do ckm). W 1936 r. podjął projektowanie i budowę wielkiego pieca „A” w Hucie Piłsudski w Chorzowie, po jej ukończeniu został szefem wydz. wielkich pieców w tej hucie, był nim do r. 1939. O tym piecu sam pisze tak: «Zrealizowany w 1937 r. projekt wielkiego pieca ... łącznie ze wszystkimi urządzeniami pomocniczymi ... zyskał taki rozgłos, że dla zapoznania się z nim zjeżdżały się wycieczki fachowców z Niemiec, Francji, Anglii, Szwecji, a nawet Japonii.». Podczas okupacji w r. 1939/40 pracował w Katedrze prof. Bartla we Lwowie [pisze, że jako docent; red.], w 1940 wyjechał do Warszawy, gdzie prowadził własną firmę handlowo-techniczną (o profilu przetwórstwo spożywcze), a w konspiracji przygotowywał projekt huty, jaką należałoby zbudować w Polsce po wojnie. Po powstaniu i zniszczeniu Warszawy osiadł w Krakowie, gdzie po wkroczeniu władz polskich zgłosił się do pracy. Jako pełnomocnik Rządu Tymczasowego objął tymczasowy zarząd i uruchamiać od lutego Hutę Kościuszko. W lipcu 1945 przyjął propozycję prof. Kuczewskiego zatrudnienia na stanowisku profesora zwyczajnego [prawdopodobnie kontraktowego; red.] i dyrektora „Iprozapu”, w ramach którego wykonywano prace zlecone dla przemysłu. Miał w tym czasie kilka jeszcze przedwojennych patentów dot. hutnictwa oraz 5 projektów zgłoszonych już w r. 1945. [Do tego miejsca tekst wg własnego życiorysu Z.K. znajdującego się w APSI; red.]. W roku akad. 1946/47 nie przedłużono angażu Krotkiewskiego na PŚI; w latach 1946/47 i 1947/48 jest wymieniony jako przedstawiciel przemysłu w komisji egzaminu dyplomowego na Wydz. Mechanicznym, na oddz. hutniczym – PPSI]. Po 1946 pracował w IMŻ, w tym czasie autor kilku patentów. Jako samodzielny prac. badawczy otrzymał tam status docenta. Na nagrobku (cm. centralny w Gliwicach) napis: „Docent mgr inż. Zygmunt Krotkiewski 1882-1967”.

[B-PPSI; APSI; PPSI; grabonet; www.hutakosciuszko.w.interia.pl].